

Ustavni sud Republike Srpske, na osnovu člana 115. Ustava Republike Srpske, člana 37. stav 1. tačka g) i člana 61. stav 1. tačka d) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 104/11 i 92/12), na sjednici održanoj 29. maja 2024. godine, d o n i o j e

R J E Š E N J E

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti člana 47. st. 1. i 4. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 134/11, 82/13, 103/15, 111/21, 15/22, 132/22 i 43/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Srpske).

O b r a z l o ž e n j e

Goran Avlijaš iz Banjaluke koga zastupa Zajednička advokatska kancelarija „Pucar“ iz Banjaluke dao je Ustavnom sudu Republike Srpske inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti člana 47. st. 1. i 4. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11). U inicijativi se navodi da osporena odredba člana 47. stav 1. Zakona propisuje da se godišnji lični koeficijent utvrđuje tako što se ukupan iznos plata za svaku kalendarsku godinu podijeli sa prosječnom godišnjom platom u SRBiH i Republici Srpskoj za istu kalendarsku godinu, čime se oni osiguranici, čiji je ukupan iznos plata u kalendarskoj godini manji od dvanaest, dovode u neravnopravan i diskriminatorni položaj u odnosu na osiguranike koji su imali dvanaest plata tokom cijele godine, jer dobijaju manji godišnji lični koeficijent, koji direktno utiče na visinu penzije. Davalac inicijative smatra da bi svi osiguranici bili u ravnopravnom položaju, kada bi se ukupan iznos plata primljenih za određeni period u godini dijelio sa ukupnim iznosom prosječnih plata primljenih u SRBiH i Republici Srpskoj u istom godišnjem periodu. U inicijativi se takođe navodi da se propisivanjem kao u odredbi člana 47. stav 4. Zakona da godišnji lični koeficijent može biti najviše četiri, osiguranici sa većim godišnjim platama i većim uplaćenim doprinosima za penzijsko i invalidsko osiguranje dovode u neravnopravan i diskriminirajući položaj u odnosu na osiguranike koji su ostvarili niža godišnja primanja, jer se tim osiguranicima uzima cjelokupan iznos ostvarenih godišnjih plata i uplaćenih doprinosa, čiji iznosi ne prelaze zakonom propisan maksimalni koeficijent. Zbog navedenog, davalac inicijative smatra da su osporene zakonske odredbe u suprotnosti sa odredbama čl. 5, 10, 50, 54. i 56. Ustava Republike Srpske i sa članom 14. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola 1 uz Konvenciju, kao i Protokolom 12. uz Konvenciju.

Osporenim članom 47. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 134/11, 82/13, 103/15, 111/21, 15/22, 132/22 i 43/23 - Odluka Ustavnog suda Republike Srpske) propisano je da se godišnji lični koeficijent utvrđuje tako što se ukupan iznos plata, odnosno osnovica osiguranja osiguranika, počev od 1. januara 1970. godine do godine koja prethodi godini ostvarivanja prava, izuzimajući 1992. i 1993. godinu, za svaku kalendarsku godinu podijeli sa prosječnom godišnjom platom u SRBiH, odnosno Republici za istu kalendarsku godinu. Osporenim članom 47. stav 4. istog zakona propisano je da godišnji lični koeficijent može iznositi najviše četiri.

Razmatrajući datu inicijativu, Sud je utvrdio da je o ustavnosti osporenih zakonskih odredaba rješavao u ranije vođenim postupcima, uz konstataciju, da su članom 7. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 103/15) u članu 47. u stavu 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni

glasnik Republike Srpske“ br. 134/11 i 82/13) poslije riječi „do godine“ dodate riječi „koja prethodi godini“, stav 2. je brisan, a dosadašnji st. 3. do 7. postaju st. 2. do. 6, čime je dotadašnji stav 5. člana 47. ovog zakona postao stav 4, a njegov sadržaj je ostao isti.

Naime, Sud je utvrdio da Rješenjem broj U-56/12 od 19. februara 2014. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 14/14) nije prihvatio inicijativu za ocjenu ustavnosti člana 47. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11), jer je, pored ostalog, utvrdio da je zakonsko propisivanje načina obračuna visine starosne penzije i godišnjeg ličnog koeficijenta zasnovano na ustavnom ovlašćenju iz člana 49. st. 1. i 2. Ustava i tačke 12. Amandmana XXXII na Ustav kojim je zamijenjen član 68. Ustava, kao i da je način na koji će ova pitanja biti uređena, odraz cjelishodne procjene zakonodavca s obzirom na to da Ustav ne utvrđuje neposredno prava po osnovu penzijskog osiguranja.

Takođe, Rješenjem broj U-20/12 od 26. juna 2013. godine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 60/13) Sud nije prihvatio inicijativu za ocjenu ustavnosti, između ostalog, člana 47. stav 5. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 134/11), cijeneći da je osporeno propisivanje saglasno ovlašćenjima zakonodavca iz tačke 12. Amandmana XXXII na Ustav kojim je zamijenjen član 68. Ustava da uredi i obezbijedi sistem u oblasti socijalnog osiguranja, te da je isto stvar zakonodavne politike koju Ustavni sud, saglasno odredbi člana 115. Ustava, nije nadležan da ocjenjuje.

S obzirom na navedeno, Sud je na osnovu člana 37. stav 1. tačka g) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 104/11 i 92/12) odlučio da ne prihvati inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti člana 47. st 1. i 4. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 134/11, 82/13, 103/15, 111/21, 15/22, 132/22 i 43/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Srpske), jer je već odlučivao o istoj stvari.

Na osnovu izloženog Sud je odlučio kao u izreci ovog rješenja.

Ovo rješenje Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda mr Džerard Selman i sudije: Vojin Bojanić, Svetlana Brković, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, prof. dr Radomir V. Lukić, prof. dr Ivanka Marković, prof. dr Darko Radić i akademik prof. dr Snežana Savić.

PREDSJEDNIK
USTAVNOG SUDA
Mr Džerard Selman

Broj: U-53/23

29. maj 2024. godine